

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ինքնիշխան — Սենյե

1870

ՆՈՒՄԵՐՈ 437

1217 ՁԱՀԻՃՃԵ Օ

Մէնուտ իւր Երկուստե
Սենյե 150 րոշ
Աւթը այլընչ 80

ՔԱՂԱՐ ԵՐԹԵՍԻ
ԵՍԻՊԵՐ 23

Կէս շաբաթ 45
Տոնակի 20 պէջիւր 40 փորայ

ՍԱՅՐԱՆԿԱ
ՄԱՐՏ 7

ԱՅԻՐԱՆԵ ԶՈՒՊԱԹ 23

Մ Ի Լ Ի Յ Է

Ղալաթաւու երմէնի քաթօլիկ
բաթրիքհանէսինուէ աղալըգ մէմու
րիյէթիօպէ պոլէուան զէվաթ պիր
միւստէթտէն պէրիւ հէր նէ սէպէպէ
մէպիւ իսէ տէվամ իթմէմէքտէ պու
լունսուգլարընտան, վէ ճէմապթճա
քիւլլի, եէվմին վուգգգպուլան մէսա
լիհ էէ տաալլինիս իսէ երեզիւ իւսթիւ
նէ պրրազըլմադը ճաիլ օլմայաճաղըն
աւան ձպունտան պէօլէ աղայի միւ
մաիլէհիւմ իլէ պէրապէր իյֆաի մէմու
րիյէթ իթմէք իւզրէ, ճէմանթըմըզ
մուփազգաթ մէհիսի թարաֆընտան
միւճէտտէտէն պէշ աղա թային օլու
նարազ, ճուման իրթէսի կիւն մէ
մուրիյէթլէրինի իճրայէ պաշլամըշլար
ալըր:

Եէնիտէն թային օլունան աղանըն
էսափաի,
Երամ Գրիգոր Էֆէնսի
Աղնաւոր Սերորէ »
Միւքայէլ Ալիշան »
Բուճու զատէ Պետրոս Էֆէնսի
Սամանճեան Գարրիէլ »

— Սուրբ Յակոբ խաթախանէսի
խաարէսի թարաֆընտան պիր մէք
թուալ վարիս օլմուշ իսէ տէ, պու
կիւն իաղէթամըզըն թէհամմիւլիւ օլ
մատըղընտան պիւղարուր եարընքի
կիւն գօնուլաճազ տըր:

Քէզալիք սայիր պիր մուհիւմ պէն
տիմիզ տախի եարընքի կիւն նէշք օ
լունաճազ տըր:

— Վէնէտիկ Միլիթարեանլարըն
Պատը քէօյինտէ սաթըն ալտըգլարը
մէքաթպին տէրունինտէ օլան մատուո
ւա, տիւնքի բազար կիւնիւ իւք տէ

Փոյ օլարապ, ֆաղլիլթըլու, Հ. Յով
հանէս վ. Սորղուճեան, ձայնաւոր պա
տարազ սունմուշ տուր:

Եէվմիւ մէզըիւրտէ օնտան միւթէ
ճալուղ փափաա վէ միւթէպէրանը
միլլէթ, վէ իւշ երեզտէն միւթէճալուղ
էրքէք վէ գատըն հաղըր պուլուն
մուշլար տըր:

— Հասունեան Էֆէնսիին թու
րաֆիլիսի օլան պիր գաշ զէվաթ միւ
թէպէրէ պու կիւն զաթը վալայի Սա
տարէթըէնհայիլէրինէ կիլմիլիլէրի
մէմուլիմիլ օլմուշ տուր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԻՐԵԼԻ ԵՂԲԱՐԲ

Այս օրերս՝ ապագութեամբ թուղթ
մը ստորագրեալ Գ. Սուաքէլեանէն եւ
Հօլաս վարդապետէն բաժնուեցաւ բո
լոր ազգային քահանայից, որ հիւմա
գրեթէ 83 թուով եւ Պօլսոյ քաղքիս
մէջ: Այս թուղթը կարգաւ ուղղուն
ը՝ որ եւ է քահանայի քով կրնան
գտնել, որով աւելորդ կը սեպեմ օրի
նակը ամբողջ հոս դնել: Թղթին
հարկաւոր կտորը այս է որ կ'առա
ջարկէ բոլոր քահանայից տալու փող
ը՝ դրութիւն մը այս ձեւով:

« Ես ստորագրեալս մերժեմ եւ
« հերքեմ ըստ կրօնական մասին յծայ
« տարարութիւնն որոյ սկիզբն Յ
« նաւ ահեհաւորք Երրորդութեան էւն. Տէ
« ներոյ Գրեհաւա իւրիւնէ Արեւելեան Հոյ
« էւն, արարեալ կամ հրատարակեալ
« յամի 1870 ի 25 յունուարի. եւ հը
« նազանդիմ ճշմարիտ հնազանդու
« թեամբ ամենայն հրամանաց Սրբա
« զան քահանայապետին Հռովմայ, եւ
« օրինաւոր իշխանութեան Գերեթլա
« նիկ Տեառն մերոյ Անտոնի Պետրոսի
« Թ. Պատրիարքի կիւլիկիոյ: »

Այս ձեւը իրենք չարագրած կը
դնեն քահանայից առջեւ որ ստո
րագրեն, ժամանակ տալով 3 օր, որ

կը սկսէր ամսոյս 15 էն կիրակի առ
տուրնէ, սպառնալով որ ո՛ր եւ իցէ
պատրուակաւ չստորագրողները կա
խեալ պիտի սեպէ ամեն կարգի եւ ի
րաւասութեան պաշտամունքներէ, եւ
այնպէս ալ պիտի հրատարակէ: Այս
որոշմունքները իրենք են որ ըրեր է
ին, եւ սակայն նոյն պայմանաժամակէ
առաջին օրը կը փութան եւ կը հը
րատարակեն եկեղեցնայ մէջ՝ կախեա
լըս երեք վարդապետներ: Ի՞նչ կը
նշանակէր արդեօք այս բանս, որ օ
րէնք կրնայ արեւարացընել այս Գոր
ծըս. ինչո՞ւ չեն սպասեր իրենց որո
շած պայմանաժամը լրանալու, եւ այն
տնձինքը եթէ առաջին եւ երկրորդ
օրերն ալ չապին իրենց ստորագրու
թիւնը՝ բայց թերեւս երրորդ օրը
կուտային: Իրենց ուղղակի կը հար
ցընեմ. արդեօք օրինաւոր սեպեցի՞ն
այս Գործերնին, զոր թերեւս չմնաց
մարդ Պօլսոյ մէջ որ չմեղադրէ՝ բայց ի
իրենցմէ:

Բայց տեսնենք մեր բուն էական
ինդիլը: Կ'ուզեն որ հերքենք եւ
մերժենք ազգին Յայտարարութիւնը
ըստ կրօնական մասին. ի՞նչ կ'ըսէ արդեօք
Յայտարարութիւնը, արդեօք հերե
տիկոնութիւն կամ անհաւատութիւն
մը կը քարոզէ: Քննենք Յայտարա
րութիւնը. երեք մաս բաժնած կը
գտնեմ ես զայն. փաս մը կրօնական,
մաս մը բարեկարգական եւ մաս մը
իշխանութեան: Ի՞նչ արդեօք կը քա
րոզէ Յայտարարութիւնը ըստ կրօնա
կան մասին, բուն իրեն հատուածը
հարկ է հոս դնել:

« Յանուն ամենասուրբ երրորդու
« թեան եւ Մարեմայ Աստուածամօր
« Անարատ յղացելոյն, եւ Սրբոյն Դրի
« գորի մերոյ Լուսաւորչին, Ժողո
« վեալք ի միասին, յամի 1870 ի 25
« յունուարի: Մեք ներքոյ գրեալքս:

«կաթողիկէ Սրբեւեռեան Հայք, կը
«յայտարարենք այս գրութեամբս ա-
«ռաջի աշխարհի, հանդերձ մեր ըն-
«տանեօք եւ որդւոյք, որ հաւա-
«տամք զայն ամենայն զորս հաւատայ
«եւ ընդունի կաթողիկէ եւ Հռով-
«մէական եկեղեցին. եւ զՍրբազան
«Քահանայապետն Հռովմայ կը ճանա-
«չեմք իրեւելի գլուխ եկեղեցւոյ,
«որուն հնազանդ եմք որդիական
«յարդուութեամբ:»

Դարձեալ կը կարդանք Յայտա-
րարութեան վերջերը.

«Միով բանիւ, պիտի մնանք ուղ-
«ղափառք հաւատով, անբաժանելի
«ի Հռովմէական եկեղեցւոյ:»

Ասկէց աւելի ուղիղ եւ զգուշա-
ւոր դաւանանք մը կրնա՞ր տալ ազգը-
թէ որ այս չէ ճշմարտութիւնը, ի՞նչ
կրօնք ուրեմն կը դաւանին Գ. Առա-
քեւեանը եւ իւր համակրհները. թէ
որ Հռովմայ Ս. Եկեղեցին չէ քրիստո-
սի ճշմարիտ եկեղեցին՝ ո՞րն արդեօք
կը սեպէ Գ. Առաքեւեանը որ կը ըս-
տիպէ զմեզ հերքել եւ մերժել Հռով-
մայ Ս. Եկեղեցին՝ զոր ազգովին մեր
ընտանեօքն եւ որդւոյք ճանչցեր ենք
եւ կը դաւանինք, եւ անշարժ պիտի
մնանք անոր մէջ. Զարմանք մը իրաւ-
ցընէ պատեց բոլոր ազգը Գ. Առա-
քեւեանին այս առաջարկութեան վը-
րայ. վասն զի իրեն ուզած ստորա-
գրութիւնը չկրնար տալ ո՛ր եւ է անձ
մը՝ ինչուան որ նախ իւր Հռովմէական
Ս. կրօնքը չհերքէ եւ չմերժէ. վասն
զի այն անձը որ Յայտարարութեան
մէջ կը խոստովանի թէ Հռովմայ Ս.
եկեղեցւոյն ճանչցածը կը ճանչնայ,
դաւանածը կը դաւանի, հաւատա-
յածը կը հաւատայ, ինչպէս կրնայ Գ.
Առաքեւեանին առաջարկած ձեւը
ստորագրել, եւ իրեն թելադրածին
համեմատ ըսել թէ մերժեմ եւ հեր-
քեմ ըստ կրօնական մասին զՅայտա-
րարութիւնն:

Քանի որ աչքիս առջեւն է այս
ստորագրութեան առաջարկը՝ գրիչը
ձեռքիս մէջ կը դողայ՝ հաւատար-
չգար թէ ի՞նչպէս կրնայ Հռովմէական
ուղղափառ եպիսկոպոս մը այսպիսի
առաջարկութիւն մը գնել բաղմամբ
քահանայից պապուսէն եւ ուսեալ
խմբի մը առջեւ, որոնք գրչով խօս-

քով՝ ամպիոններէ եւ բեմերէ՝ Հռով-
մայ Ս. եկեղեցւոյն քարոզիչներն հան-
դիսացած են: Այս առաջարկը ընողան-
ձը որչափ ալ որ ինքզինքը իմաստուն
եւ խոհական անձ մը սեպէ, բայց
արդեօք ամենեւին ազդեցութիւն մը
չը ներ իր խղճին եւ՝ իր մտացը վրայ
երբոր կը տեսնէ որ իրեն անաստ
կարծածները՝ չեն քանի մը երիտա-
սարդ կամ տաք գլուխ անձինք, այլ
բազմաթիւ վարդապետք, ալեօք եւ
հասակաւ ծանրացեալ հովիւներ,
ուսմամբ եւ գիտութեամբ զար-
դարեալ անձինքներ, զորոնք ինքն
ալ չկրնար ժխտել կամ ուրանալ.
այսպիսիք են որ իրեն առաջարկած
ստորագրութիւնը կ'ըստիպուին մեր-
ժելու՝ որովհետեւ իրենց հաւատքը՝
իրենց կրօնքը մերժած եւ հերքած
չըլլան իրենց ստորագրութեամբ:

Գ. Առաքեւեանը կ'առաջարկէ մե-
զի հերքել եւ մերժել Յայտարարու-
թիւնը եւ՝ իրենց հաւատքը. ուրեմն ին-
քը նախ կը հերքէ եւ կը մերժէ նոյն
Յայտարարութեան մէջ գրուած այն
կրօնական մասերն. ուրեմն կը հեր-
քէ եւ կը մերժէ ինչ որ կը հաւատայ
եւ կ'ընդունի Հռովմէական Ս. Եկե-
ղեցին. վասն զի կը ստիպէ զմեզ հեր-
քել եւ մերժել այն Յայտարարութիւ-
նը ըստ կրօնական մասին որ կ'ըսէ
«հաւատամք զայն ամենայն զորս հա-
ւատայ եւ ընդունի կաթողիկէ եւ
Հռովմէական եկեղեցին»:

Գ. Առաքեւեանը ուրեմն չընդու-
նիր զՍրբազան Պապը իրեւել գլուխ
եկեղեցւոյ, եւ զինքն անոր հնազանդ
որդի, վասն զի կը ստիպէ զմեզ հեր-
քել եւ մերժել Յայտարարութիւնը
ըստ կրօնական մասին որ կ'ըսէ «զՍրբ-
բազան Քահանայապետն Հռովմայ կը
ճանաչեմք երեւելի գլուխ եկեղեցւոյ,
որուն հնազանդ եմք որդիական յար-
գութեամբ»:

Այսպիսի ստորագրութիւն ուղղը՝
մեզ մեր ձեռքովը կ'ուղէ յանցաւոր
ձգել, եւ բռնի եկեղեցւոյ թշնամի
ընել. բայց խղճմանք ունեցող անձ
մը, եւ քիչ մը արթուն միտք մը,
չատ դը ընտ կը տեսնէ՝ դիմադրա-
բուն զորոգացթիւ: Բայց թէ որ կտն եւ
պիտի գտնուին քահանայից խմբին
անձինք, որոնք այսպիսի առաջարկու-

թեան մը ստորագրեն, բարձրաձայն
բողոքելով այնպիսեաց ստորագրու-
թեան դէմ կը հարցընենք ո՞ր օրէնք,
ո՞ր սկզբունք, ի՞նչ պատճառ եւ ի՞նչ
մեկնութիւն կրնայ արդարացեալ այս-
պիսի ստորագրութիւն մը: Պարզ է
խնդիրը, Յայտարարութիւնը՝ Հռովմայ
Ս. Եկեղեցւոյն հաւատքը կը դաւանի.
եւ Գ. Առաքեւեանը անոր դէմ ստո-
րագրութիւն կը պահանջէ: Ո՞վ քա-
հանայդ աստուծոյ որ այդ ստորա-
գրութիւնը տուիր, ինչպէս կրցան ձեռ-
քդ ստորագրել եւ ըսել հերքեմ եւ
մերժեմ ինչ որ կը հաւատայ եւ կ'ըն-
դունի Հռովմէական եկեղեցին, հեր-
քեմ եւ մերժեմ՝ զՍրբազան Քահա-
նայապետն Հռովմայ: Այսպիսի բա-
ցայայտ հերքում մը չկրնար որ եւ իցէ
մեկնութիւն մը վերցընել, ոչ անձնա-
կան շահ, ոչ հրամանին ստիպողական
ըլլալը եւ ոչ սպառնացուած որ եւ
իցէ հետեւանք չեն կրնար արդարա-
ցընել քահանայի մը խիղճը որ այսպի-
սի առաջարկութիւն մը ստորագրէ:
Եթէ այսպիսի պատճառներով ջանայ
Աստուծոյ պաշտօնեայ մը իր խղճին
ձայնը խղդել՝ զոր չեմ կարծեր, եւ
տուած գտնուի այսպիսի ստորագրու-
թիւն մը, թող յիշէ այնպիսին որ աստ-
ուածային արդարադատ ատենը չըն-
դունիր որ եւ իցէ մեկնութիւն, եւ
անողոքելի համար մը պիտի պահան-
ջէ այն խղճմանքն. թող այնպիսին
պաշտասխան մըն ալ Աստուծոյ տալու
պատրաստէ՝ թէ որ գտնայ: Բայց
թերեւս ըսէ այնպիսին թէ Գ. Առա-
քեւեանը պատիժներ կը սպառնայ թէ
որ ուզած ստորագրութիւնը չառնէ,
պաշտամունքներէն զիս կը զրկէ,
ժողովրդեան առջեւ արհամարհելի
ընել կը ջանայ եւն. եւն... Երբոր Գ.
Առաքեւեանին ուզած ստորագրու-
թիւնը իմ հաւատքս իմ կրօնքս կը
խախտէ, երբոր խղճիս դէմ է, ոչ թէ
միայն զրկանքներ եւ արհամարհանք-
ներ պարսկան ենք յանձն առնուլ,
այլ եւ չարչարանքներ՝ հալածանքներ՝
անէծքներ եւ ինչուան մահ ալ. սիր-
բերը օրինակ են դիմացինս: Եթէ ըս-
տորագրէ մէկը՝ այն ատենն է որ քա-
հանայ մը իր խղճէն այդ ամեն պա-
տիժներն կը կրէ: Բայց եւ այնպէս թէ
ոյ՛ այժ ստորագրութիւնը տուող քա-

հանայք գտեր են այնպիսի զօրաւոր պատճառ մը կամ մեկնութիւն մը որ խիղճը արդարացընէ եւ հաւատքը ապահովցնէ՝ թող յայտնեն մեզի ալ հրապարակաւ . կ'երգուընցընենք զիրենք առաջի Աստուծոյ, թող յայտնապէս խօսին, որպէս զի մեր գայթակղեալ խիղճերն ալ հանդարտին . ապա թէ ոչ համարձակ կ'ըսենք որ հաւատքներնուս եւ խղճերնուս դէմ է պահանջուած ստորագրութիւնը եւ չենք կրնար տալ . վասն զի կը լսենք Պօղոս առաքելոյն խօսքը որ Գաղատացւոյ թղթոյն մէջ կրտէ «այլ թէ մեք կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեցէ ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ՝ նշովեալ լիցի» : (Գլ. Ա. 8.) :

Համառօտ մը տեսնենք նաեւ թէ ի՞նչ կ'ըսէ Յայտարարութիւնը ըստ բարեկարգական մասին . ահա բուն իր խօսքը . «կը յայտարարենք որ իր «բեւ հարազատ սերունդք որոցն «Լուսաւորչին մերոյ, եւ հաւատաւ «ըրմ'անդամք Արեւելեան Հայ կա- «թողիկէ եկեղեցւոյ, անարատ պա- «հել կ'ուզենք մեր եկեղեցական հայ- «րենաւանդ իրաւունքներն, արտօ- «նութիւններն ու սովորութիւններն, «ինչպէս որ վայելած ենք զանոնք մեր «նախնեաց ժամանակէն ի վեր» :

Ի՞նչ ապօրինաւոր բան կը գտնան հոս հակառակորդք . ազգը կը յայտարարէ թէ պահել կ'ուզէ իր այն աւանդութիւնքներն որոնցմով հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր կրցեր էր մնալ ճշմարիտ ուղղափառ եւ սրբազան քահանայապետին հարազատ որդի . իսկ եթէ այսօր կ'ուզէ նոյն սրբազան հայրը վերցընել մեզմէ այն իրաւունքներն, Ազգը որչա՞ծ է՝ իբրեւ որդի իր Հօրմէն՝ ուզել եւ խնդրել որդիական հպատակութեամբ եւ հեղութեամբ՝ իր ամեն իրաւունքներն . որ է ըսել խնդիր մըն է այս Հօր մը ուսնոր որդւոցը մէջ, ինչո՞ւ ուրեմն մէջ կը մտնեն ուրիշ հակառակորդք : Հոս ներեն մեզի այն մեծապատիւ Աղա-ն'ըն որ դեռ չեն յօժարիր յայտնապէս միանալով ազգին Մեծադոյն մասին հետ մեք կ'արմատեն յայտնելու թէ ի՞նչպէս հակառակորդաց կըզմն կը բռնեն մինչդեռ ասկէց վեց ամիս մը առաջ Ազգային եպիսկոպոսաց պիւն-

հոգոսին ժամանակ՝ առանձին մասնաժողովոյ մը իրենց ներկայացուցած գրութեանը մէջ ազգին իրաւանցը պայտպան կեցեր էին, եւ մեր կողմին Աղայներէն աւելի յայտնապէս իրենք ազգային իրաւունքներն կ'ուղէին ու կ'ըսէին իրենց հետեւ . — Ներեն մեզի որ յիշեցնենք թէ նոյն իսկ Հասունեան եկեղեցականք եւ ինչուսն իրեն փոխանորդն այ օրինաւոր ճամբայ մը սեպեր էին եթէ Ազգը իր իրաւունքները խնդրելու համար՝ ազգովին ուզելու որ ըլլայ . եւ ահա նոյն ճամբան բռնելէ ազգը, ինչո՞ւ ուրեմն ապօրինաւոր կը սեպուի բրածը, ինչէ՞ն մեղադրութեան արժանի : Իսկ եթէ Գ. Հասուն եւ իրեն կամակիցները ապօրինաւոր սեպել կ'ուզեն, եւ ահա ազգին բիւր տեսակ պատճառներէն մէկն ալ այս է որ կը ստիպուի մերժել զԳ. Հասունը, որ Յայտարարութեան երրորդ մասն է : Այս մասը մեկնութեան կարօտ չէ . երեսուն տարուան փորձը՝ շատ իսկ պարզած է խնդիրը . ազգին այս որոշումը եւ զԳ. Հասունը չուզելը ապացուցանելու համար՝ ինչուսն հիմա յրազիրներ լեցուեցան՝ գրքեր դիզուեցան, եւ առանձին գրութիւններով Հռովմայ արքունիքը ծածկուեցաւ : Այս մասիս վրայ խօսքը երկնցընելն իսկ անօգուտ է, վասն զի ազգը իր ձայնը՝ իր որոշումը վճռաբար տուած է :

* *

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԼՎԻՅԷ

Խըտիվի Մըրր թարափընտան տէվլէթը Այլիէյէ թէպիմ օլունան իւլ գըթա դըրհլը կէմլէր, Տէրտաւէթէ կէմլիլէր տիր :

— Հիւքիւմէթի սէնիյէ, թուզ ֆիյաթընը թէնզիլ իթմէք նիյէթին տէ օլունղունա տայիր չըգան թէ վաթուրու, թագվիմի վէգայի նամընսի զազէթա թէքիպ իթմիլտիր :

— Աւմուլի բուհանի մէկ խիւնին թէճէմմիւլի իլէ դուհուրա կէլէն գաւըլըգըգըրա նէթիճէ վէրմէքիլիյէ, Բարանըն մէկ խիւնին տէ գարար վէրիմիլ տիր . չիւնքի եանըլմազլըգ

մէսէյէսի իւզէրինէ փուդու պուլան միւճաւէյաթը չէտիտէյի մէն իթմէք արղուսու իլէ մէկ խիւն մէոփուրու պագր սագլարալ սագլաւմադ էլզէմիլ յէթինէ հէմէքըտար օրնագտա պէօյիւք կիւնիւք վար խի :

Շիմաթի հայ միւմրին օլունղուն մէթէպէ բէք ազալ ֆա մէկ խի օլունղուն վէ անճագ գաւալիտի տոլիլիլ տիւնիլիլ թահթը միւգաթէրէյէ տըր նաճագ տոր : Պունտան տա պայգալ Ումուլի բուհանի մէկ խի ազալարը կէրէք մէկ հէպէ օլուն վէ կէրէք քիլիսէ իտարէսինճէ օլուն հէր նէվի սէմէրէյէ իւզէրինէ քեամիլէն իթմիլարը սիւքիւթ իտէպիլէճէք լէրինի պէյան իթմիլիլ տիր : Պունար մէճպուր օլունղարը վազըթ քէնալիլէրէ պիւտիլիլիլիլ վէճէյէ պէյանը էքըտար իտէճէրիլ տիր :

Չատիկ էանար եագլայլըլ օլունղունտան, պիւթիւն բիսգոպուլար, եէտը իտարէի բուհանիլէրին տէ օլան ճէմաթա վազ մէրմէք իչին քէնալիլ թեմէրինէ կիթմէք էլզէմիլիլիլ հիս օլունաճագ, վէ պիւնաէն ալէյհ Բօմաւտան կիթմէրինէ մուպիէն պիր վազըթ կէօսթէրիլմէք սիլիլ իլիլ վէրիլէճէք տիր :

Պու բիսգոպուլարը Բօմաւտան ուղաղտա պուլունալարը պէօիւք պիր ուլունտուլ յունտ սէպէպ օրնալաճագ տոր : չիւնքի օլ մարթ տիր գալէիլ զ բիսգոպուլարը սէքիլ կիւն դարձրնալ վաթիլ անտա պուլունտար եւ ին պիր թէրէկրաֆ չէրմէք քիֆայէթ իտէր :

Տէմէք տիր օի : Դումուլի մէկ խի տէ տագր յաճագ վէ նէ տէ մու վաթալաթէն թաթիլ օլունտա էսկի վաթըթ յարտա թէճէմմիլ իտէն ումուլի բուհանի մէկ իսկէրի կիսի :

— Պունտան ագաւմ թայիլինի հուտուտ մաւտէսի իչին Պապը տիլ իլէ Գարաւաղ հիւքիւմիլ թարափըն տան թայիլին օլունտա ումուլիլ, հէմէքըտար պալունաւ ստոռ ունտան Ումուլի վէ Գարաւաղ մէքէրէրինտէն վէ Շրօտըրտա մուգլմալ տէլ գօնսօյալարտան միւրէքըտար թէքիլ օլունտան պիր գօմիսիլիլ վէլի վէ Դալի Պիւրտօ մէսէյէսէի մուլքիլիլ հալու թէպիլիլիլ մէմուր օլունղ վէ մէք :

քիւր գօմիսիօնուն խիթածը մէմու-
րիցէթ խտինճէյէ տէկին, հուտուտաւ
պուլունան ասաքիւրէրին Հերգէկօվին-
տէ իգամէթլէրլ թէնսիպ գըլըմըշ
տըր: Տէվլէթլու ֆէխամէթլու Ալի
բաշա հաղրէթլէրի, հիւքիւմէթի էճ-
նէպիլէրէ թէպիլիլ լյիլէմէք իւզրէ,
պու հիւնլէրտէ Սալթանաթը սէնլյէ
սէֆիլլէրինէ պիւրէր թահրիրաթը ու-
մուլլէր իրնալը լիլ, պու մէսէլտէ
Հիւքիւմէթի սէնլյէ քէնսի հուգուգ-
լարըն տայիր թէպտիլի էֆքեար
իթմէտիլինի պէյան լյիլէմըշ տիր:

— Բօմա ճանիպլինտէ պուլունան,
Շարդ միլլէթլէրինն Բաթրիպ սէր-
բիսպպաւ, բիսպպաւ վէ բէհապլինէ-
րին հէր վէճ իլէ ասայիլլէրի վէ մու-
հաֆաղալընա տայիր Բօմա խարի-
ճիլէ նազըրը գարալինալ Անթօնէլլիլ
Պապը Ալի ճանիպլինտէն պիւրիլլիլ
օլտուղու սէյլէնլիլէքտէ օլտուղուն-
տան, Շարդ մէլլէթլէրինն ճէմիսի-
նին մէմուտիլլէրինն վէ թէշէք-
քիւրլէրինն մուսիպ օլտուշ իտէ ալ,
այրընա իւմէնի իւմիլլիլ միլլէթլինն
կէրէք զալթը հաղրէթը Շահանէյէ վէ
կէրէք զալթը Սատարէթլէնհալլէյէ,
վէ վիւքէլալը ֆիլսամ հաղրաթընա
տուա իթմէքտէ օլտուղալը, մա էլ
մէմուտիլլէրինն տէրօր սահրիքի սուլթուր
գըլըմըշ տըր:

— Զալթը հաղրէթի Շահանէ
հէքիմ պաշըր Մարքօ բաշա հաղ-
րէթլէրի, Շահապալի օրվանպալթ
տէվլէթլու սէճապլէրլու փուստէֆ իւլ-
զէտին էֆէնալի հաղրէթլէրլինն ֆը-
րանսընա միւսիլլիլ նապ օլտուշ
տուր:

— Տէր սաատէթտէ ֆրանսա սէ-
ֆարէթի միւսլթէշարը Ս. Ուլթէնին
կէշէնտէ ֆրանսայա ազրմէթ լյիլտը-
րիս պիւրիլլիլ քալըք: Պու տէֆա
լէվանթ թայպլուտ օգուտուղունա
սէպուլէն, մըմայիլլէյէ Տէվլէթի Ա-
լիլէ իլէ իւսմ էլի տէմիլիլլարը
գումխանալը արասընտա սէնտէ
150,000 ֆրանս իլէ մըզանը թայիլին
օլտուղուն տուր: Սրա մայիլլէյիլ պու
տէֆա ֆարիսէ կէթմէսի, սէֆարէթ
միւսլթէշարըլլընտան վէ պաշ լէր-
ճիւմանլըլընտան իսթիֆա լյիլտիլինն
ժըանսա հիւքիւմէթինէ իսպալտան
իպարէթ տիր:

— Մալիլէ մէմուրլարընա փլմի-
րադամ վէ թիւճճար տէֆտէրլէրի
թըլթմապ էպրէթմէք իլին-տէրպէր
աշըլթըշ տըր:

— Անթիմէտէ ինկիլիլ գօնս-
լօստանէսլինն մէճ իսի քէմիլի հա-
քիմի վէ Մընըրտա թանդիմի մէհա-
քիմ մէսէլլէսլինն թահգըք վէ մուա-
յէնէսլինն մախաուս թէշէթի գըլընտան
մէճ իսի հիւքիւմէթի թարաֆընտան
վէքիլ կէտնաթըլլէն սըր ֆիլիֆ ֆը-
րանլիս կէշէն ճուսմ կիւնիւ Ալման
պօլա ալթէթ իթմիլ տիր:

— Շահիւր նազըրը տէվլէթլու
Տոլլու բաշա հաղրէթլէրինն թէպ-
տիլ թապու հէվա գըմիլլինտա միւսաա-
տէ պուլլուլլունշ օլտուղունտան, մարտ
օն պէշլինն սօղրու վիշլի վէ եալսոս
Բլօմպիլէր սուլարընա Կիտէճէյի իշի-
տիլլիլ տիր:

— Պապը ալի մէմուրլինն մէշալ-
լընտան երգաթ երմի պէշ թէնիլլիլ
Մալիլէ նաղարէթի թարաֆընտան մը-
լթապվէր թաուկը սուրէթի գալլիլ-
տէ սէյլէնտէքտէ տիր:

— Ասթիպալիլ Պէլթիգա սէֆիլի
Ս. Կըլմպէրի, Սըլթըպա օլան սօլ-
ճուլթուղունտան ալթէթ իթմիլ տիր:

— Կէշէն քէրէշմպէ կիւնիւ պլի-
Մալիլէ Կէմուրու ուշալը Մալիլէտէ
պլիլ սաաթը լիլ գալլա իսպալ քէթա
գումու պուշալլա սարալալըշ տըր:
Վուրուլան տէր հալ զապլիլլէ շա-
թարտանէսլինն կէթիլլըլլըլ տիր:
Խապլանալ հալը աղըրաշմապաւ
տըր: Ուշալը մէլլուլ ալի ու կի-
րիլթ իսթիլ տիր:

ՀԱՎԱՏԻՄԱԹԸ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԿԷ

Պէրլին 4 մարտ

Պալիլէրա հիւքիւմէթի, բրէնա
Հօհէնլօհուն երբինէ գօնթ Պրայ նապ
օլտուղուն օլտուղուն պէյան իլէ,
ահտնամէլլէրին էսապընա միւսլթէնի
օլան պիլ բօլթիլիլ պաղը սաղա-
մայա գարարը գալի կէթթէրմիլ տիր:

Փարիս 4 մարտ	46 05
Փարալիլ	46 15
Լօնտրա գօնսթիլտէ	—
Դարանտը	45 5/8
Ուսանլը թաթիլաղը	347
Դարանտը	347
Նր. ֆօնսթ. Օ/Պ տէ 3	74 40
Դարալլը	74 40 1/2
Իլլալիան	գուր. քէ. 55 50
Դարանտը	» » 55 80
Կնկիլիլ գօնսթիլտէ	—
Դարանտը	92 5/8
Վիէննա Գամպիլտու	121 50

ԷՄԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Գ Ա Լ Ա Բ Ա Բ Ի Ա Չ Ա Ս Ը

Փե. 21 ճու. էր. ազալ գուր. քէ.	51-2
» 23 Բաղ. էր. »	51-28
» » Էպլէն »	—

Բաղար կիւնիւ Պէյօղլունտա Հա-
մաղդէաղ ընկերութիւնուն լալէ սօ-
գաղընտա 13 նօմէրօլու պիւնսընտա
թէճէմիլ իթմիլ օլան դէվաթըն մէսէ-
լէի բուհանիլլէյէ տաիր պիլ իլաննա-
մէյի իմգա իթմիլ օլտուղալը մալիլ
տիր:

Իշպու իլաննամէյի իմգա իթմէք
արղուտուտա պուլունան սաիր դէ-
վաթըն իշպու փետրվար այրըն 28
ինճի կիւնիւնտէք գատար սաաթ
սապահըն իւշիւնտէն երրը կիճէյէտէք
հէք կիւնաշըք օլտուղ փէքիլլը
ընկերութիւն մահալինն թէշլիլիլ
լէլիլա իթմէլլէրի իլան գըլընըր:

Կիւնլէրին ուզանմաթը ճիճէթի իլ-
լէ սապահլարը Պէյիլլըտէրինն իլք
3 վաթօրու վէ Արնալուլթէյալէն չը-
գան վաթօրալ վէ Անաալ թարաֆը-
նըն իլք իլք վաթօրու իլէ պէրապէր
իշ պու շապաթ 19 բէրլէմպէ կիւ-
նիւնտէն իթիպարէն միւլթաւ վաղըթ-
լարընտան պիլլէր չարէք էվլէլ հարէ-
թէթ իտէճէքլէրի Շիրքէթի խայրիլլէ
թարաֆընտան իլան օլտուղուր:

17 փետրվար 1870.

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈ ԱԶ ԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼ ՊԵՆՏՅԱՆ

ԹԹԱՅՊՈԼՏԱ ՉԻՅԷՔ ԲԱԶԱՐԷ ՆՈՒ-
ՄԵԹ 45
ՃԵՄԵԹԻԻԼԵԹԷ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԷՅԷ